

**НАРЕДБА № 56 ОТ 14 ФЕВРУАРИ 2003 Г. ЗА ИЗИСКВАНИЯТА,
УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОБУЧЕНИЕ НА КАНДИДАТИТЕ ЗА
ПРИДОБИВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТ, ИЗИСКВАНА ОТ
ПЕРСОНАЛА, ОТГОВОРЕН ЗА БЕЗОПАСНОСТТА НА ПРЕВОЗИТЕ С
ЖЕЛЕЗОПЪТЕН ТРАНСПОРТ, ИЛИ ПРИЗНАВАНЕ НА ТАКАВА
ПРАВОСПОСОБНОСТ И РЕДА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРОВЕРОЧНИТЕ
ИЗПИТИ НА ЛИЦАТА ОТ ПЕРСОНАЛА, ОТГОВОРЕН ЗА
БЕЗОПАСНОСТТА НА ПРЕВОЗИТЕ (ЗАГЛ. ПОПР. - ДВ, БР. 59 ОТ 2003 Г.,
ДОП. - ДВ, БР. 94 ОТ 2005 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 102 ОТ 2009 Г.)**

*Обн. ДВ. бр.20 от 4 Март 2003г., попр. ДВ. бр.59 от 1 Юли 2003г., изм. ДВ.
бр.94 от 25 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.102 от 22 Декември 2009г.*

**Глава първа.
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. (1) (Предишен текст на чл. 1, изм. - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) С тази наредба се уреждат изискванията, условията и редът за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност изисквана от лицата, изпълняващи дейности, свързани с безопасността на превозите в железопътния транспорт, за признаване на такава правоспособност и редът за провеждане на изпитите за проверка знанията на лицата, отговарящи за безопасността на превозите в системата на:

1. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) управителя на железопътна инфраструктура;
2. (отм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.)
3. лицензирани железопътни превозвачи;
4. търговски дружества или предприятия, извършващи дейности по строителство и поддържане на железопътната инфраструктура;
5. ведомства, дружества или предприятия, извършващи вътрешен железопътен транспорт по смисъла на чл. 2, т. 3 от Закона за железопътния транспорт (ЗЖТ).

(2) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) С наредбата се определят условията и редът за сертифициране на машинисти, управляващи локомотиви и влакове в рамките на железопътната система на Европейската общност, както и задачите, за които носят отговорност Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" (ИА "ЖА"), машинистите и железопътните превозвачи, управителите на железопътна инфраструктура и обучаващите институции.

(3) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) Не се допуска налагането на ограничения за движението на товарни влакове на железопътни превозвачи от Европейската общност, които преминават границите или извършват вътрешен транспорт в рамките на територията на Република България въз основа на национални разпоредби, отнасящи се до персонала на товарните влакове, с изключение на машинистите.

- (4) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) Алинея 2 не се прилага за машинисти, работещи във:
1. метрополитена, трамваи и други теснолинейни железопътни системи;
 2. мрежи, които са функционално отделени от останалата железопътна система и са предвидени единствено за извършването на местни, градски и извънградски услуги за превоз на пътници и товари;
 3. железопътна инфраструктура, която е частна собственост и се използва от собствениците ѝ само за извършване на техни собствени товарни превози;
 4. отсечки и коловози, които са временно затворени за движение с цел поддръжка,

подновяване или усъвършенстване на железопътната система.

Чл. 2. (1) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) Лицата, кандидатстващи за длъжност от железопътния транспорт, която е свързана с безопасността на превозите, трябва да притежават свидетелство за правоспособност за съответната длъжност.

(2) При назначаване на лицата по ал. 1 работодателят им издава свидетелство за заемане на длъжност, в което се вписват:

1. наименованието на компанията, железопътният превозвач, предприятието, търговското дружество или ведомството;
2. трите имена на работника или служителя и ЕГН;
3. длъжността и данни от документа за правоспособност за длъжността;
4. месторабота;
5. данни от документ за друга правоспособност;
6. (нова - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) придобитата квалификация, необходима за заемане на съответната длъжност.

Чл. 3. За заемане на длъжност от железопътния транспорт, която не е свързана с безопасността на превозите, не се изисква свидетелство за правоспособност за длъжността, освен в случаите когато придобиването на правоспособност за длъжността е предвидено в нормативен акт. Обучението и придобиването на правоспособност за тези длъжности се извършва по реда, определен в съответния нормативен акт.

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) Длъжностите от железопътния транспорт по чл. 2, ал. 1 се определят със списък от работодателя съгласувано с ИА "ЖА". Списъкът се актуализира ежегодно.

(2) Длъжностите от железопътния транспорт по чл. 3 се определят от работодателя.

Чл. 5. (1) Лицата, които заемат длъжност по чл. 2, ал. 1, полагат изпит за проверка знанията им по:

1. правилата за движение на влаковете, маневрената работа и сигналите, подавани в железопътния транспорт;
2. безопасност и техническа експлоатация на железопътната инфраструктура;
3. сигнализациите, централизациите, блокировките и съобщителните връзки в железопътния транспорт;
4. експлоатация на железопътните прелези.

(2) Изпитите по ал. 1 се провеждат на всеки четири години:

(3) Изпити в срока по ал. 2 полагат и ръководителите от НК "ЖИ", "БДЖ" - ЕАД, лицензираните превозвачи, дружествата, предприятията или ведомствата по чл. 1, които притежават правоспособност за длъжност, свързана с безопасността на превозите.

Чл. 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) Лицата по чл. 2, ал. 1 полагат изпит по чл. 5, ал. 1 в едномесечен срок след назначаване на работа, както и в следните случаи:

1. не са започнали работа на съответната длъжност в срок до шест месеца след придобиване на правоспособност за длъжността;
2. не са започнали работа на съответната длъжност в срок до шест месеца след успешно полагане на изпит по чл. 5, ал. 1;
3. след започване на работа на съответната длъжност са прекъснали изпълнението ѝ и не са работили на тази длъжност повече от шест месеца.

(2) Лицата, които преминават на работа на ръководна длъжност с контролни функции по

безопасността на превозите или на длъжност в специализираните звена за контрол по безопасността на превозите, задължително се явяват на изпита по чл. 5, ал. 1 в едномесечен срок.

Чл. 7. (1) При системни нарушения на правилата за безопасност на превозите и на изискванията за техническа експлоатация в железопътния транспорт главният директор на главна дирекция "Железопътна инспекция" (ГД "ЖИ") в ИА "ЖА" предлага на изпълнителния директор на ИА "ЖА" провеждане на извънреден изпит за лицата, заемащи длъжност по чл. 2, ал. 1.

(2) Провеждането на изпитите по ал. 1 не отменя провеждането на изпитите в срока по чл. 5, ал. 2.

Глава втора.

ИЗИСКВАНИЯ, УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОБУЧЕНИЕ НА КАНДИДАТИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТ ЗА ДЛЪЖНОСТИТЕ ОТ ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ

Раздел I. Обучение

Чл. 8. (1) Обучението на кандидатите за придобиване на правоспособност за длъжностите от железопътния транспорт се извършва от:

1. професионални училища, професионални гимназии и професионални колежи;
2. специализирани висши училища, университети и колежи, получили акредитация за обучение по отделни специалности за системата на железопътния транспорт;
3. центрове за професионално обучение (ЦПО).

(2) Обучение за придобиване на правоспособност за длъжностите от железопътния транспорт могат да осъществяват и министерства, организации на работодатели или отделни работодатели.

Чл. 9. (1) Обучението за придобиване на правоспособност за длъжностите от железопътния транспорт се извършва във:

1. пълния курс на учебните заведения по чл. 8, ал. 1, т. 1 и 2 съгласно държавните образователни изисквания;
2. курсове за правоспособност, организирани от институциите по чл. 8.

(2) Обучаващата институция разработва учебните планове и учебните програми, с които се определят съдържанието и продължителността на обучението за придобиване на правоспособност.

(3) Лица с професионално образование по жп специалност или професия могат да се обучават за придобиване на правоспособност в курсове със съкратен срок на подготовка по учебни планове и програми и с учебно съдържание в съответствие с придобитата специалност или професия.

Раздел II.

Организация на учебния процес по теория и практика

Чл. 10. (1) Учебният процес за придобиване на правоспособност се организира от обучаващите институции по чл. 8 съобразно учебните планове и програми и включва теоретично и практическо обучение.

(2) Формите на обучение, организационните форми, учебното време и броят на

обучаемите се определят от обучаващата институция. Те могат да се съгласуват със заявителя на професионалното обучение.

(3) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) Обучението на машинисти се извършва, като се цели постигане на баланс между теоретичното обучение (учебни занятия и демонстрации) и практическото обучение (учебен стаж, управление под наблюдение и управление без наблюдение по коловози, използвани за учебни цели), като за самостоятелно овладяване на правилата за експлоатация, сигнализиране в определени ситуации и др. се използват компютърни програми за обучение.

(4) (Нова - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) При придобиване на знания за маршрутите обучаващите се придружават от локомотивен машинист за определен от обучаващата институция брой пътувания както през деня, така и през нощта, или се обучават с помощта на технически средства - видеозаписи и др., които пресъздават движението на влака.

Чл. 11. (1) Практическото обучение се организира като учебна практика и производствена практика.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) Броят на учебните часове за практическо обучение е не по-малък от броя на учебните часове за теоретично обучение по задължителна професионална подготовка и се удостоверява с документ по ред, утвърден от обучаващата институция.

Чл. 12. Учебната практика се провежда във:

1. учебно-производствени бази на училищата или ЦПО;
2. учебно-производствени бази на сродни училища или ЦПО в страната и чужбина;
3. предприятия на юридически и физически лица или учебно-производствени бази към предприятията.

Чл. 13. Производствената практика се организира в съответствие с учебния план в условията на производствена среда под ръководството и контрола на отговорник, определен със заповед на ръководителя на предприятието или дружеството, в което се провежда практиката.

Чл. 14. (1) Взаимоотношенията между обучаващата институция и предприятието или дружеството, сродното училище или ЦПО, където се провежда практическо обучение, се определят с договор.

(2) По време на производствената практика обучаваните се назначават като стажанти, като трудовите им правоотношения с ръководителя на предприятието или дружеството са в съответствие с Кодекса на труда, а за обучаващи се студенти - и ПМС № 103 от 1991 г. (ДВ, бр. 46 от 1991 г.).

(3) Кандидатите, които имат сключени договори за работа с държавни органи или учреждения, дружества или предприятия и други организации след завършване на обучението, могат със съгласие на обучаващата институция да провеждат производствената си практика в тях.

Раздел III.

Изпити, изпитни комисии и свидетелства за правоспособност

Чл. 15. (Предишен текст на ал. 1 - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) Кандидатите за придобиване на правоспособност за длъжностите от железопътния транспорт полагат изпити по теория и практика.

(Ал. 2 и 3 отм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.)

Чл. 16. (1) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) Изпитът по теория обхваща нормативната уредба по безопасност на превозите в железопътния транспорт. Изпитът е писмен - разработка по тема или тест с продължителност не по-малко от три часа.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) Изпитът по теория се провежда непосредствено преди изпита по практика. Допуска се изпитът да се проведе в деня, предхождащ изпита по практика.

(3) За членове на изпитната комисия се назначават лица, притежаващи висше образование с минимална образователно-квалификационна степен "специалист по ..." от съответната професионална област.

Чл. 17. (1) До изпит по практика се допускат само кандидатите, които успешно са положили изпит по теория. Изпитът по практика се провежда в реална производствена среда.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) Изпитите за придобиване на правоспособност се провеждат от комисия, назначена със заповед на ръководителя на обучаващата институция и съгласувана с изпълнителния директор на ИА "ЖА".

(3) За председател на комисията се назначава служител на ИА "ЖА", притежаващ висше образование с образователно-квалификационна степен "магистър" и правоспособност за длъжността, за която се провежда изпитът.

(4) За членове на изпитната комисия се назначават лица, притежаващи висше образование с минимална образователно-квалификационна степен "специалист по ..." и правоспособност за длъжността, за която се провежда изпитът.

(5) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) Изпитът за признаване на правоспособност по чл. 33 се провежда от комисия, назначена със заповед на изпълнителния директор на ИА "ЖА".

(6) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) За резултатите от изпитите по ал. 5 се съставят протоколи.

(7) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) На успешно издържалите изпитите се издава документ, удостоверяващ признаването на правоспособността, от изпълнителния директор на ИА "ЖА".

Чл. 18. (1) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) Правоспособност за длъжностите по чл. 2, ал. 1 получават лицата, успешно издържали изпитите по теория и практика.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) За резултатите от проведените изпити по теория и практика се съставят отделни протоколи, след което те се обобщават в общ протокол от изпитите. Протоколите се съхраняват от обучаващата институция и ИА "ЖА".

(3) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) Протоколите се подготвят от обучаващата институция, като в тях се попълват имената на лицата, които предстои да се явят на изпит, и се представят на председателя на комисията преди започване на изпита.

Чл. 19. (1) Завършеното обучение с придобита правоспособност се удостоверява със свидетелство за правоспособност.

(2) За длъжностите по чл. 2, ал. 1 свидетелство за правоспособност (приложението) се издава от изпълнителния директор на ИА "ЖА" на лица, които са:

1. навършили 18 години;
2. преминали курс за обучение за придобиване на съответната правоспособност;
3. положили успешно изпит за придобиване на правоспособност;
4. (нова - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) с необходимата професионална квалификация;
5. (нова - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) преминали задължително производствено обучение.

(3) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) Информацията по ал. 2, т. 1, 2, 4 и 5 се предоставя в ИА "ЖА" заедно с предоставянето за съгласуване на заповедта за провеждане на изпита за придобиване на правоспособност.

(4) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) Дубликат на изгубено или унищожено свидетелство за правоспособност се издава след подаване на писмена молба до ИА "ЖА". В издаденото удостоверение задължително се посочва, че е дубликат.

(5) (Нова - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) Молбата по ал. 4 съдържа актуална снимка и ЕГН на молителя.

Глава трета. **РЕД ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗПИТИТЕ**

Чл. 20. Изпълнителният директор на ИА "ЖА" със заповед насрочва провеждането на изпитите по чл. 5, 6 и 7. Графикът за изпита по чл. 5 се съгласува с НК "ЖИ", "БДЖ" - ЕАД, превозвачите, дружествата, предприятията или ведомствата по чл. 1.

Чл. 21. (1) Изпитите се провеждат от изпитни комисии в състав председател и най-малко двама членове.

(2) Председател на изпитна комисия може да бъде изпълнителният директор на ИА "ЖА", главният директор на ГД "ЖИ" или служител на ГД "ЖИ".

(3) Ръководителите по чл. 5, ал. 2, които притежават правоспособност за длъжност, свързана с безопасността на превозите, се явяват на изпит пред комисия с председател изпълнителния директор на ИА "ЖА" или главния директор на ГД "ЖИ" и членове - служители на ИА "ЖА".

(4) Лицата, заемащи длъжност по чл. 2, ал. 1, се явяват на изпит пред комисия с председател служител на ГД "ЖИ" и членове - служители на ИА "ЖА", или специалисти по безопасността на превозите от НК "ЖИ" и "БДЖ" - ЕАД. Изпитната комисия се назначава със заповед на изпълнителния директор на ИА "ЖА".

(5) Изпълнителният директор на ИА "ЖА" изготвя списък на служителите от агенцията, които имат правоспособност за длъжност, свързана с безопасността на превозите с железопътен транспорт, и могат да бъдат включвани в състава на изпитни комисии. Тези служители се явяват на изпит по нормативните актове по безопасността на превозите пред комисия с председател изпълнителния директор на ИА "ЖА".

Чл. 22. Ръководителите на НК "ЖИ", "БДЖ" - ЕАД, лицензираните превозвачи, предприятията, дружествата и ведомствата по чл. 1 представят в ГД "ЖИ" поименен списък на длъжностните лица, които е необходимо да се явят на изпит пред съответните изпитни комисии.

Чл. 23. Провеждането на изпитите се извършва чрез писмен, устен изпит или тест. Конспектите и изпитните билети по тях или тестовете за провеждане на изпитите се подготвят от ИА "ЖА".

Чл. 24. (1) Председателят на изпитната комисия, преди започване на изпита, проверява:

1. самоличността на лицето;
2. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) свидетелството по чл. 2, ал. 2 за заемане на длъжност;
3. удостоверението по чл. 26 от последния положен изпит.

(2) Не се допускат до изпит лица, които не представят за проверка документите по ал. 1.

Чл. 25. (1) За всеки проведен изпит комисията съставя протокол с пореден номер и дата, който съдържа трите имена на лицата, явили се на изпита, длъжността, за която е положен изпитът, местоработата на изпитваното лице и резултата от изпита. Протоколът се подписва от

всички членове на комисията.

(2) Председателят на изпитната комисия в 7-дневен срок след провеждане на изпита изпраща на работодателите на положилите изпит работници и служители копие от изпитния протокол.

(3) Протоколите от проведените изпити се съхраняват в ИА "ЖА" в продължение на 5 години.

Чл. 26. (1) Изпълнителният директор на ИА "ЖА" или упълномощено от него лице издава удостоверение на лицата, успешно издържали изпит.

(2) Удостоверението се издава по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИА "ЖА", и съдържа трите имена, ЕГН, длъжност и месторабота на лицето, положило изпит, номер на изпитния протокол и датата на полагане на изпита.

(3) Дубликат на изгубено или унищожено удостоверение се издава след подаване на писмена молба в ИА "ЖА" в срок до десет дни от постъпването на молбата. В издаденото удостоверение задължително се посочва, че е дубликат.

Чл. 27. Лице, което не се е явило на изпит в определените срокове по реда на тази наредба за длъжността, която заема, няма право да работи на тази длъжност до успешно полагане на изпит.

Чл. 28. (1) При неиздържан изпит от лице, заемащо длъжност по чл. 2, ал. 1, то може да продължи да работи на длъжността в срок до един месец, през който следва да се яви повторно на изпит.

(2) Лице, което не е издържало изпита и не се яви повторно на изпит в срок до един месец, няма право да продължи да работи на длъжността до успешно полагане на изпит.

(3) Лице, което при повторно явяване на изпит не издържи изпита, няма право да работи на длъжността, за която не е издържало изпита. Лицето има право да се яви отново на изпит за длъжността след подаване на писмена молба до ИА "ЖА". Изпитът се провежда в срок до един месец след постъпване на молбата.

Глава четвърта.

ПРИЗНАВАНЕ НА СВИДЕТЕЛСТВА ЗА ПРАВОСПОСОБНОСТ, ИЗДАДЕНИ ОТ ДЪРЖАВИ - ЧЛЕНКИ НА ЕС, ИЛИ В НОРВЕГИЯ, ИСЛАНДИЯ, ЛИХТЕНЩАЙН И ШВЕЙЦАРИЯ (НОВА - ДВ, БР. 94 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2007 Г.)

Чл. 29. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Лицата, притежаващи свидетелство за правоспособност за длъжностите по чл. 2, ал. 1, придобита в държава - членка на ЕС, или в Норвегия, Исландия, Лихтенщайн и Швейцария, кандидатстват за признаване на правоспособност пред ИА "ЖА".

(2) Признаването на правоспособност за длъжностите по чл. 2, ал. 1 дава право на притежателя на тази правоспособност да заема длъжност по чл. 2, ал. 1 в Република България.

(3) В случай че правоспособността не покрива всички професионални дейности, включени в съответната длъжност по чл. 2, ал. 1, и различията не могат да бъдат преодолені чрез мерките по чл. 33, правоспособността се признава частично и дава право за упражняване само на дейностите, за които кандидатстващият за признаване е правоспособен.

Чл. 30. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Правоспособност за длъжностите по чл. 2, ал. 1 се удостоверява с един от следните документи:

1. диплома за завършено средно или висше образование;
2. свидетелство за професионална квалификация;
3. свидетелство за правоспособност, издавано за професии, упражняването на които изисква правоспособност.

(2) Към документите по ал. 1 ИА "ЖА" може да изиска от кандидатстващия за признаване на правоспособност да приложи допълнителни доказателства за съдържанието и хода на образованието и обучението, издадени от компетентен орган от съответната държава по чл. 29, ал. 1.

(3) Всички документи във връзка с признаването на правоспособност, придобита в държава по чл. 29, ал. 1, се подават в оригинал или нотариално заверено копие с превод на български език.

Чл. 31. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" не може да откаже на български гражданин или на гражданин на държава по чл. 29, ал. 1, получил съответна правоспособност в държава по чл. 29, ал. 1, поради липса на достатъчна квалификация да заема съответна длъжност по чл. 2, ал. 1 при същите условия като българските граждани, когато кандидатстващият за признаване на правоспособността:

1. притежава диплома или друг документ, които се изискват в някоя от държавите по чл. 29, ал. 1, за достъп или за упражняване на същата длъжност на нейна територия и които са получени в тези държави;

2. е упражнявал през последните десет години на пълно работно време тази длъжност в продължение най-малко на две години или в продължение на период, равен на две години пълно работно време, в държава по чл. 29, ал. 1, в която длъжността не е регулирана, и притежава документ за квалификация, издаден от съответния компетентен орган.

Чл. 32. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" може да изиска от кандидатстващия за признаване на правоспособност да докаже, че притежава професионален стаж, когато продължителността на обучението, на което се позовава по силата на чл. 31, т. 1 и 2, е по-малка с една година от изискваната продължителност на обучението за съответната длъжност по чл. 2, ал. 1.

(2) Продължителността на изисквания професионален стаж по ал. 1 не може да надхвърля:

1. два пъти размера на недостигащия период на обучение, когато недостигащият период се отнася за цикъла на обучение след средното образование и/или за професионален стаж под контрола на ръководител на стажа и е завършил с изпит;

2. периода на недостигащия професионален стаж, когато този стаж се отнася за професионална практика, осъществявана с помощта на квалифициран специалист.

(3) Във всички случаи изискваният професионален стаж не може да надхвърля четири години.

Чл. 33. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" може да изиска от кандидатстващия за признаване на правоспособност да премине стаж за приспособяване или да положи изпит за правоспособност.

(2) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" предоставя на кандидатстващия за признаване на правоспособност да избира между преминаване на стаж за приспособяване или полагане на изпит за правоспособност.

(3) Стажът за приспособяване или изпитът за правоспособност се изискват, когато образованието на кандидатстващия за признаване на правоспособност обхваща теоретични и/или

практически области, които съществено се различават от тези, удостоверени с документите, изисквани по чл. 19, ал. 1.

(4) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" преценява дали знанията и уменията, придобити от кандидата за признаване на правоспособност в процеса на неговия трудов стаж, не покриват частично или напълно различията по ал. 3.

(5) Стажът за приспособяване не може да бъде с продължителност, по-дълга от две години, и подлежи на оценка.

(6) Изпитът за признаване на правоспособност се провежда при условията и реда на глава втора, раздел III.

(7) Провеждането на стажа за приспособяване се осъществява въз основа на сключен договор между кандидатстващия за признаване на правоспособност и някоя от институциите по чл. 8.

(8) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" извършва оценка на стажа по ал. 7 и на положително оценените кандидати издава документ, удостоверяващ признаването на правоспособност.

Чл. 34. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Когато за упражняването на съответна длъжност по чл. 2, ал. 1 има специфични изисквания, определени в нормативен акт, ИА "ЖА" изисква от кандидатстващия за признаване на правоспособност да представи документи от компетентните органи на държава по чл. 29, ал. 1, от които е видно, че тези изисквания са изпълнени. Когато държава по чл. 29, ал. 1 не издава такива документи, те могат да бъдат заменени с клетвена, нотариално заверена или друга подобна декларация.

(2) Когато за упражняването на съответна длъжност по чл. 2, ал. 1 се изисква документ за физическото или психическото здраве, ИА "ЖА" приема като достатъчно доказателство представянето на документ, който се изисква в някоя от държавите по чл. 29, ал. 1.

(3) Документите по ал. 1 и 2 трябва да бъдат издадени преди не повече от три месеца от датата на подаване на молбата за признаване.

Чл. 35. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Изпълнителният директор на ИА "ЖА" се произнася с мотивирано решение до четири месеца от датата на подаването на молбата и на всички необходими документи от кандидата за признаване на правоспособност.

(2) Изпълнителният директор на ИА "ЖА" издава свидетелството за признаване на правоспособност (приложение № 2) за длъжностите по чл. 2, ал. 1.

(3) Отказът за признаване на правоспособност за заемане на съответна длъжност по чл. 2, ал. 1 подлежи на обжалване по реда на Закона за административното производство.

Глава пета.

СЕРТИФИЦИРАНЕ НА МАШИНИСТИ, УПРАВЛЯВАЩИ ЛОКОМОТИВИ И ВЛАКОВЕ В РАМКИТЕ НА ЖЕЛЕЗОПЪТНАТА СИСТЕМА НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ (НОВА - ДВ, БР. 102 ОТ 2009 Г.)

Чл. 36. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) На машинистите, които отговарят на изискванията за здравословна годност и са квалифицирани да управляват влак в рамките на железопътната система на Европейската общност, се издават следните документи:

1. свидетелство за управление на локомотив, потвърждаващо, че машинистът отговаря на минималните изисквания относно здравословно състояние, образование и общи професионални умения. В свидетелството се посочва издаващият орган и срокът на валидността му;

2. едно или повече удостоверения на машинист, посочващи железопътната

инфраструктура, за която машинистът е придобил правоспособност, и подвижния състав, който има право да управлява.

(2) До приемането на модел за свидетелство и удостоверение на Европейската общност свидетелствата и удостоверенията по ал. 1 се издават в съответствие с изискванията по приложения № 3 и № 4.

(3) Изискването за притежаване на удостоверение за определена част от железопътната инфраструктура не се прилага в следните извънредни случаи и при условие, че друг машинист, притежаващ валидно удостоверение за съответната железопътна инфраструктура, придружава машиниста по време на управлението:

1. в случай че поради нарушение в железопътната услуга е необходимо отклонение на влакове или извършване на поддръжка на коловозите, както е посочено от управителя на железопътната инфраструктура;

2. при изключителни, еднократни услуги, когато се използват исторически влакове;

3. при извънредни, еднократни услуги за превоз на товари, съгласувани с управителя на железопътната инфраструктура;

4. при доставка или демонстрация на нов влак или локомотив;

5. за целите на обучението и провеждането на изпити на машинисти.

(4) Решението за използване на възможността по ал. 3 се взема от железопътния превозвач, който предварително уведомява управителя на железопътната инфраструктура. Решението не може да бъде взето от съответния управител на железопътната инфраструктура или от ИА "ЖА".

Чл. 37. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Удостоверението по чл. 36, ал. 1, т. 2 дава права за управление в една или повече от следните категории:

1. категория А: маневрени локомотиви, работни влакове, железопътни превозни средства за поддръжка и локомотиви, когато се използват за маневриране;

2. категория Б: превоз на пътници и/или товари.

(2) Удостоверението може да дава права за всички категории и да обхваща всички кодове съгласно приетите от Европейската комисия модели на удостоверението, завереното копие на удостоверението и техническите им характеристики.

Чл. 38. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация", железопътните превозвачи и управителите на железопътната инфраструктура предприемат всички необходими мерки, за да се избегнат рисковете от подправяне на свидетелствата, удостоверенията и регистрите, предвидени в наредбата.

Чл. 39. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Свидетелството по чл. 36, ал. 1, т. 1 е собственост на притежателя му и се издава от изпълнителния директор на ИА "ЖА" или упълномощено от него лице. Свидетелството се издава на български език.

(2) Удостоверението по чл. 36, ал. 1, т. 2 се издава от железопътния превозвач или управителя на железопътната инфраструктура, който назначава или наема машиниста. Удостоверението се издава на български език.

(3) Удостоверението по ал. 2 е собственост на работодателя, който го издава. Машинистът има право да получи заверено копие от него.

Чл. 40. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Свидетелствата по чл. 36, ал. 1, т. 1 са валидни за цялата територия на Европейската общност.

(2) Удостоверенията по чл. 36, ал. 1, т. 2 са валидни само за посочените в тях железопътна инфраструктура и подвижен състав.

Чл. 41. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) Документите за правоспособност на машинисти, издадени от държави, които не са членки на Европейския съюз, работещи изключително по трансгранични отсечки от железопътната система на Република България, се признават в съответствие с двустранните споразумения на Република България със съответната трета страна.

Чл. 42. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) За да получат свидетелство по чл. 36, ал. 1, т. 1, кандидатите трябва да отговарят на минималните изисквания, посочени в чл. 43.

(2) За да получат удостоверение по чл. 36, ал. 1, т. 2, кандидатите трябва да отговарят на минималните изисквания, посочени в чл. 44.

(3) Свидетелствата, издадени от държави - членки на Европейския съюз, в съответствие с Директива 2007/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. за сертифициране на машинисти, управляващи локомотиви и влакове в рамките на железопътната система на Общността (ОВ L 315 от 2007 г.) са валидни на територията на Република България.

Чл. 43. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Свидетелствата по чл. 36, ал. 1, т. 1 се издават на кандидати, които:

1. притежават свидетелство за правоспособност "локомотивен машинист" по чл. 19, ал. 1;
2. са навършили 20 години;
3. имат завършено средно образование и курс на обучение за локомотивен машинист, което включва най-малко изискванията, посочени в приложение № 5;
4. представят документ, потвърждаващ физическата им годност, издаден след извършен медицински преглед по чл. 8а от Наредба № 54 от 2003 г. за медицинските и психологическите изисквания към персонала, който осъществява железопътни превози на пътници и товари и съпътстващите ги дейности, и за провеждане на предпътните (предсменни) медицински прегледи (ДВ, бр. 55 от 2003 г.) (Наредба № 54);
5. представят документ, потвърждаващ психологическата им годност, издаден след преглед по чл. 8а от Наредба № 54;
6. положили са успешно изпит пред комисия по чл. 57, ал. 2.

(2) Свидетелство по чл. 36, ал. 1, т. 1 може да бъде издадено и на кандидат, който е навършил 18 г. и отговаря на условията по ал. 1, но в този случай валидността на свидетелството се ограничава до железопътната инфраструктура на територията на Република България.

Чл. 44. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Кандидатите за получаване на удостоверение по чл. 36, ал. 1, т. 2:

1. полагат изпит за професионалните си познания и компетентност във връзка с подвижния състав, за който се иска удостоверението. Изпитът обхваща най-малко въпросите, посочени в приложение № 6;
2. полагат изпит за професионалните си познания и компетентност във връзка с железопътната инфраструктура, за която се иска удостоверението; изпитът обхваща най-малко въпросите, посочени в приложение № 7.

(2) Железопътният превозвач или управителят на железопътната инфраструктура обучават кандидатите за издаване на удостоверение по чл. 36, ал. 1, т. 2 по съответната система за управление на безопасността.

(3) Езиковите познания, посочени в приложение № 8, се изискват за работа в страната, в която се намира съответната железопътна инфраструктура, за която важи удостоверението.

Чл. 45. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" публикува на интернет страницата си процедурата, одобрена от изпълнителния

директор, по която се издава свидетелството по чл. 36, ал. 1, т. 1.

(2) Кандидатите подават молба за издаване на свидетелство до изпълнителния директор на ИА "ЖА" лично или чрез упълномощено лице. Молбата се подава на български език.

(3) Молбата по ал. 2 може да бъде за издаване на ново свидетелство, за актуализиране на данните в свидетелството, за подновяване или издаване на дубликат.

(4) Изпълнителният директор на ИА "ЖА" или упълномощено от него лице издават свидетелството не по-късно от един месец след получаване на всички необходими документи.

(5) Свидетелството се издава в един оригинален екземпляр и е със срок на валидност 10 г., при условие че притежателят му отговаря на изискванията за здравословна годност по чл. 47.

(6) Дубликат на свидетелство по чл. 36, ал. 1, т. 1 се издава от изпълнителния директор на ИА "ЖА" или упълномощено от него лице в срока по ал. 4.

Чл. 46. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Железопътните превозвачи и управителите на железопътната инфраструктура определят процедурите за издаване и подновяване на удостоверенията по чл. 36, ал. 1, т. 2 като част от своята система за управление на безопасността.

(2) Процедурите по ал. 1 включват и правила за обжалване, които позволяват на машинистите да поискат преразглеждане на решенията, свързани с издаването, подновяването, спиране действието или отнемането на удостоверенията.

(3) В случай на спор железопътните превозвачи, управителите на железопътната инфраструктура и машинистите могат да се обърнат към ИА "ЖА" или към друг независим орган по обжалване, предвиден в правилата за обжалване по ал. 2.

(4) Изпълнителният директор на ИА "ЖА" се произнася с мотивирано решение по жалбата по ал. 3 в срок до един месец от постъпването ѝ, като дава съответните задължителни разпореджения за отстраняване на нередностите.

(5) Решенията по ал. 4 могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(6) Железопътните превозвачи и управителите на железопътната инфраструктура актуализират удостоверението, когато притежателят му е получил допълнителни права, отнасящи се до подвижния състав или железопътната инфраструктура.

Чл. 47. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) За продължаване на валидността на свидетелството по чл. 36, ал. 1, т. 1 неговият притежател преминава периодични прегледи съгласно чл. 8а от Наредба № 54.

(2) По отношение на общите професионални познания се прилагат разпоредбите на чл. 22, ал. 2, т. 13 от Наредба № 59 от 2006 г. за управление на безопасността в железопътния транспорт (обн., ДВ, бр. 102 от 2006 г.; изм., бр. 88 от 2007 г.) (Наредба № 59).

(3) В случаите на подновяването на свидетелство се извършва проверка в регистъра, предвиден в чл. 53, ал. 1 и 2, дали машинистът отговаря на изискванията, посочени в ал. 1.

(4) За продължаване на валидността на удостоверенията по чл. 36, ал. 1, т. 2 притежателите им преминават периодични изпити съгласно изискванията на чл. 44. Изпитите се провеждат от железопътния превозвач или управителя на железопътната инфраструктура, който назначава или наема машинистите, съгласно собствената му система за управление на безопасността, като се спазва минималната честота, установена в приложение № 9.

(5) Резултатите от изпита по ал. 4 се отразяват в удостоверението. В удостоверението се отбелязва, че машинистът отговаря на изискванията по ал. 1.

(6) Резултатите от изпита по ал. 4 се вписват и в регистъра по чл. 54 с отбелязване, че машинистът отговаря на изискванията по ал. 1.

(7) Когато периодичен изпит или преглед бъдат пропуснати или завършат с отрицателен резултат, се прилага процедурата, посочена в чл. 49.

Чл. 48. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) При прекратяване на трудов договор на машинист работодателите му незабавно уведомяват ИА "ЖА" за прекратеното трудово правоотношение.

(2) Свидетелството на машиниста е валидно, при условие че машинистът отговаря на изискванията за психологическа и здравословна годност.

(3) Удостоверенията по чл. 36, ал. 1, т. 2 стават невалидни с прекратяване на трудовите правоотношения на притежателите им машинисти и се предават на работодателя, който ги е издал. Машинистите с прекратени трудови правоотношения получават заверени преписи от удостоверенията и всички документи, удостоверяващи тяхното професионално обучение, квалификации, опит и професионална компетентност.

(4) При издаване на нови удостоверения на машинисти железопътният превозвач или управителят на железопътната инфраструктура взимат предвид всички документи по ал. 3.

Чл. 49. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Железопътните превозвачи и управителите на железопътната инфраструктура проверяват валидността на свидетелствата и удостоверенията на машинистите, които назначават или наемат.

(2) Железопътните превозвачи и управителите на железопътната инфраструктура въвеждат система за контрол на машинистите.

(3) В случай че при контрола по ал. 2 се постави под съмнение компетентността на машинист относно извършваната от него работа или валидността на неговото свидетелство или удостоверение, съответният железопътен превозвач и/или управител на железопътната инфраструктура незабавно предприема мерки за отстраняване на констатираните нередности.

(4) При уведомяване, че здравословното състояние на машинист се е влошило до такава степен, че поставя под съмнение пригодността му за работа, работодателят му незабавно предприема действия, включително изисква машинистът да премине преглед, посочен в раздел 3.1 от приложение № 2а от Наредба № 54, и ако е необходимо - отнема удостоверението.

(5) Отнемането на свидетелството незабавно се отразява в регистъра по чл. 54.

(6) Работодателят упражнява контрол върху машинистите по време на дежурството да не са под влияние на вещество, което има вероятност да наруши тяхната концентрация, внимание или поведение.

(7) Железопътните превозвачи или управителите на железопътната инфраструктура информират незабавно ИА "ЖА" за всички случаи на нетрудоспособност с продължителност повече от 3 месеца.

Чл. 50. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" изпълнява по прозрачен и недискриминационен начин следните дейности:

1. издава и подновява свидетелства и дубликати на свидетелства по чл. 36, ал. 1, т. 1;

2. контролира провеждането на периодични прегледи в съответствие с чл. 47, ал. 1 - 3;

3. спира действието, отнема свидетелства и при констатиране на несъответствие с условията на издаване на удостоверение изисква от работодателя прекратяване валидността на удостоверението при спазване на разпоредбите на чл. 60;

4. признава професионална квалификация на лица в съответствие с чл. 55 и 57;

5. публикува и актуализира регистър на обучаващите институции в съответствие с чл. 51;

6. води и актуализира регистър на свидетелствата по чл. 36, ал. 1, т. 1, предвиден в чл. 53;

7. извършва мониторинг на процеса по издаване на удостоверения на машинистите по чл.

58;

8. извършва проверки в съответствие с чл. 60;

9. установява национални критерии за изпитващите в съответствие с чл. 57, ал. 5.

(2) При всяко поискване от заинтересованите лица ИА "ЖА" предоставя и допълнителна информация, свързана с издаването на свидетелствата на машинисти.

(3) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" няма право да предоставя извършването на дейностите по ал. 1, т. 3, 7 и 9 на трети лица.

(4) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" може да възлага с договор изпълнението на дейностите по ал. 1, т. 1 и 2 на железопътни превозвачи.

(5) Възлагането по ал. 4 се извършва по прозрачен и недискриминационен начин, който не поражда конфликт на интереси, и при наличието на най-малко едно от следните условия:

1. железопътният превозвач издава свидетелства само на собствените си машинисти;

2. железопътният превозвач не се ползва с изключителни права на съответната територия за нито една от възложените дейности.

(6) В случай на възлагане по ал. 4 съответният железопътен превозвач е длъжен да спазва всички условия на договора, с който е оправомощен да изпълнява дейностите по ал. 1, т. 1 и 2 и съответните задължения на ИА "ЖА" по глава пета.

(7) В случай на възлагане по ал. 4 ИА "ЖА" осигурява система за контрол на изпълнението на възложените дейности и контролира спазването на изискванията по ал. 3, 5 и 6.

Чл. 51. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Обучението на машинисти по глава пета се извършва от обучаващите институции по чл. 8.

(2) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" публикува на интернет страницата си и актуализира списък на обучаващите институции съгласно ал. 1.

Чл. 52. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Изпълнителният директор на ИА "ЖА" издава мотивирани решения във връзка с дейността по глава пета, които са административни актове.

(2) Железопътните превозвачи, управителите на железопътната инфраструктура и машинистите могат да обжалват или да изискват преразглеждане на решение на изпълнителния директор на ИА "ЖА" по глава пета по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 53. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" води регистър на издадени, актуализирани, подновени, изменени, изтекли, със спряно действие, отнети или обявени за изгубени, откраднати или унищожени свидетелства по чл. 36, ал. 1, т. 1.

(2) За всяко свидетелство в регистъра се вписват и актуализират данните, посочени в приложение № 3, като до тях се осигурява достъп посредством индивидуален номер, определен за всеки машинист.

(3) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" при мотивирано искане предоставя информация от регистъра по ал. 1 на компетентните органи на другите държави - членки на Европейския съюз, на Европейската железопътна агенция или на всеки работодател на машинисти.

Чл. 54. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Железопътните превозвачи и управителите на железопътната инфраструктура водят регистър на издадени, актуализирани, подновени, изменени, изтекли, със спряно действие, отнети или обявени за изгубени, откраднати или унищожени удостоверения по чл. 36, ал. 1, т. 2, като регистърът се актуализира редовно.

(2) За всяко удостоверение в регистъра по ал. 1 се вписват данните, посочени в приложение № 3, както и данни, отнасящи се до периодичните проверки, предвидени в чл. 47.

(3) Железопътните превозвачи и управителите на железопътната инфраструктура:

1. сътрудничат на ИА "ЖА" при обмена на информация за регистъра по ал. 1 и предоставят достъп до исканите данни;

2. предоставят информация за съдържанието на удостоверенията по чл. 36, ал. 1, т. 2 на компетентните органи на другите държави - членки на Европейския съюз.

(4) Машинистите имат право на достъп до свързаните с тях данни, които се съхраняват в регистрите на ИА "ЖА", железопътните превозвачи и управителите на железопътна инфраструктура, и при поискване получават извлечение от тези данни.

(5) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация", управителите на железопътна инфраструктура и железопътните превозвачи изготвят и водят регистрите по чл. 53 и 54 в съответствие с изискванията на Закона за защита на личните данни.

Чл. 55. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Обучението на машинистите, управляващи локомотиви и влакове в рамките на железопътната система на Общността, включва част, отнасяща се до свидетелството по чл. 36, ал. 1, т. 1, която отразява общите професионални познания, посочени в приложение № 5, и част, която се отнася до удостоверението по чл. 36, ал. 1, т. 2 и отразява специфичните професионални познания, посочени в приложения № 6 и № 7.

(2) Обучението се извършва въз основа на правилата, регламентирани в глава втора, раздел II "Организация на учебния процес по теория и практика".

(3) Целите на обучението са посочени в приложение № 5 - за свидетелството по чл. 36, ал. 1, т. 1, и в приложения № 6 и 7 - за удостоверението по чл. 36, ал. 1, т. 2, и се допълват от:

1. техническите спецификации за оперативна съвместимост (ТСОС), приети от Европейската комисия и приложими за машинисти; или

2. критериите, предложени от Европейската железопътна агенция и приети от Европейската комисия.

(4) Достъпът до обучение, необходимо за изпълнение на условията за получаване на свидетелство и на удостоверение на кандидат-машинистите по ал. 1, се предоставя по реда и при условията на тази наредба.

(5) Обучението, отнасящо се до общите професионални познания, до езиковите познания, до професионалните познания, свързани с подвижния състав, и до познания за железопътната инфраструктура, включително познаването на маршрутите и правилата и процедурите за експлоатация, се извършва от обучаващите институции по чл. 8.

(6) По отношение на свидетелствата се прилага общата система за признаване на професионалните квалификации съгласно глава четвърта за признаването на професионалната квалификация на машинисти, които са граждани на държава - членка на Европейския съюз, и са получили свидетелството си за обучение в трета страна (нечленуваща в Европейския съюз).

(7) Обучаващите институции по чл. 8 въвеждат система за непрекъснат процес на обучение, за да се осигури поддържането на уменията на машинистите за безопасна експлоатация.

Чл. 56. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) Обучението на машинистите може да бъде уреждано с договори, сключени между съответния машинист и/или обучаващата институция, и/или железопътния превозвач, и/или управителя на железопътната инфраструктура, в съответствие с разпоредбите по глава единадесета от Кодекса на труда.

Чл. 57. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Изпитите и изпитващите за целите на издаване на документите на машинистите се определят, както следва:

1. за частта, отнасяща се до свидетелството - от ИА "ЖА" съгласно процедурата по чл. 45, ал. 1;

2. за частта, отнасяща се до удостоверението - от железопътния превозвач или от управителя на железопътната инфраструктура съгласно процедурата по чл. 46, ал. 1.

(2) Изпитите за издаване на свидетелство от ИА "ЖА" по ал. 1, т. 1 се провеждат от

комисия, назначена със заповед на изпълнителния директор на ИА "ЖА", като съставът на комисията се състои от лица, които отговарят на изискванията на чл. 17, ал. 3 и 4.

(3) Изпитите за издаване на удостоверение от железопътния превозвач или управителя на железопътната инфраструктура по ал. 1, т. 2 се провеждат от комисия, назначена със заповед на ръководителя на железопътния превозвач или управителя на железопътната инфраструктура, като председателят на комисията притежава висше образование с образователно-квалификационна степен "магистър" и правоспособност за длъжността, за която се провежда изпитът, а останалите членове притежават висше образование с минимална образователно-квалификационна степен "специалист по ...", правоспособност, за която се провежда изпитът, с минимален стаж от 5 години, придобит през последните 10 години на длъжност, за която се изисква тази правоспособност.

(4) Когато железопътен превозвач от държава - членка на Европейския съюз, издава удостоверение на машинист, което включва управление на влакове по железопътната инфраструктура, разположена в Република България, оценяването на познанията за железопътната инфраструктура на територията на Република България, включително познаването на маршрутите и правилата за експлоатация, се извършва от ИА "ЖА".

(5) Оценяването по ал. 4 се извършва от комисия, назначена от изпълнителния директор на ИА "ЖА", като членовете на комисията отговарят на изискванията на чл. 17, ал. 3 и 4.

(6) Изпитите, предвидени в ал. 1, се организират така, че да се избягва всякакъв конфликт на интереси, но се допуска изпитващият да е служител на железопътния превозвач или управителя на железопътната инфраструктура, издаващи удостоверението.

(7) Обучението за придобиване на свидетелство по чл. 36, ал. 1, т. 1 и удостоверение по ал. 36, ал. 1, т. 2 завършва с провеждане на теоретични и практически изпити.

(8) Изпитите за придобиване на свидетелство по чл. 36, ал. 1, т. 1 се провеждат по реда на глава втора, раздел III.

(9) Изпитите за придобиване на удостоверението по чл. 36, ал. 1, т. 2 се провеждат по реда на съответната процедура по чл. 46, ал. 1.

Чл. 58. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Обучаващите институции, железопътните превозвачи и управителите на железопътната инфраструктура въвеждат и прилагат система за управление на качеството на учебния процес, свързан с обучение, оценка на уменията и подновяване на свидетелствата и удостоверенията по чл. 36, ал. 1.

(2) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" извършва проверки за спазване на изискванията по ал. 1.

(3) Изискванията по ал. 1 не се прилагат за дейностите, обхванати от системите за управление на безопасността, въведени от железопътните превозвачи и управителите на железопътната инфраструктура съгласно Наредба № 59.

Чл. 59. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Най-малко веднъж на 5 години се провежда независима оценка на процедурите по придобиване и оценка на професионалните познания и компетентност, както и на системата за издаване на свидетелства и удостоверения.

(2) Оценката се провежда от квалифицирани лица, които не участват в съответните дейности по ал. 1.

(3) Оценката по ал. 1 не се прилага за дейности, вече обхванати от системите за управление на безопасността, въведени от железопътните превозвачи и управителите на инфраструктури в съответствие с Наредба № 59.

(4) Резултатите от независимата оценка по ал. 1 се представят на изпълнителния директор на ИА "ЖА".

(5) Изпълнителният директор на ИА "ЖА" предприема мерки за отстраняването на

пропуски, открити при независимата оценка по ал. 1.

Чл. 60. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) (1) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" извършва проверки на документите на машинистите, управляващи влаковете, движещи се на територията на Република България, за съответствието им с изискванията на тази наредба.

(2) Независимо от проверките по ал. 1 при констатиране на системни нарушения, извършени от машинист на работното му място, ИА "ЖА" провежда извънреден изпит по реда на чл. 7 на съответния машинист.

(3) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" извършва мониторинг на машинистите, железопътните превозвачи, управителите на железопътните инфраструктури, изпитващите и обучаващите институции, извършващи дейност на територията на Република България, за спазването на изискванията на настоящата наредба.

(4) Изпълнителният директор на ИА "ЖА" или упълномощено от него длъжностно лице издават задължително предписание за спиране действието на свидетелство по чл. 36, ал. 1, т. 1, в случай че се установи, че машинистът не отговаря на едно или повече от условията за издаване на свидетелството му.

(5) Спирането на действието на свидетелството е временно или постоянно в зависимост от обхвата на несъответствието с изискванията за безопасност на железопътните превози.

(6) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" незабавно уведомява машиниста и неговия работодател за спирането на свидетелството, като посочва и процедурата за възстановяването му. Решението на изпълнителния директор на ИА "ЖА" по ал. 4 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(7) Когато свидетелството е издадено от компетентен орган на държава - членка на Европейския съюз, ИА "ЖА" подава мотивирано искане до съответния орган за провеждането на проверка или за спиране действието на свидетелството. Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" информира Европейската комисия и другите компетентни органи на държавите - членки на Европейския съюз, за своето искане.

(8) В случаите по ал. 7 изпълнителният директор на ИА "ЖА" или упълномощено от него лице може да забрани на машиниста, чието свидетелство е издадено от компетентен орган на държава - членка на Европейския съюз, да упражнява дейност на територията на Република България до получаване на съобщение за решението на органа, издал свидетелството.

(9) В случай че ИА "ЖА" е сезирана с мотивирано искане от компетентен орган на държава - членка на Европейския съюз, по чл. 3, буква "а" от Директива 2007/59/ЕО за извършване на проверка или спиране действието на свидетелство по чл. 36, ал. 1, т. 1 на локомотивен машинист, ИА "ЖА" разглежда искането в срок до четири седмици от постъпването му.

(10) Изпълнителният директор на ИА "ЖА" уведомява органа, отправил искането, другите компетентни органи на държавите - членки на Европейския съюз, по чл. 3, буква "а" от Директива 2007/59/ЕО и Европейската комисия за решението си по ал. 9.

(11) Ако ИА "ЖА" установи, че локомотивен машинист вече не отговаря на едно или повече от условията за издаване на удостоверение по чл. 36, ал. 1, т. 2, изисква от железопътния превозвач или управителя на железопътната инфраструктура, издал удостоверението, провеждането на по-подробна проверка или спиране действието на удостоверението.

(12) В случаите по ал. 11 органът, издал удостоверението по чл. 36, ал. 1, т. 2, предприема съответните мерки и уведомява ИА "ЖА" в срок от четири седмици, считано от уведомяването.

(13) Изпълнителният директор на ИА "ЖА" или упълномощено от него лице може да издаде задължително предписание и да забрани на машиниста да извършва дейност на

територията на Република България до получаване на уведомление по ал. 12 от съответния железопътен превозвач или управител на железопътната инфраструктура, като информира Европейската комисия и другите компетентни органи на държавите - членки на Европейския съюз, за решението си.

(14) В случай че ИА "ЖА" констатира, че машинист създава сериозна заплаха за безопасността на железопътния транспорт, незабавно предприема необходимите действия, които могат да включват спиране на влака и забрана на машиниста да действа на територията на Република България. В този случай ИА "ЖА" информира Европейската комисия и другите компетентни органи на държавите - членки на Европейския съюз, за решението си.

(15) За всички действия по ал. 4, 8 - 11 ИА "ЖА", железопътният превозвач и инфраструктурният управител съответно правят записи и актуализират регистрите по чл. 53 и 54.

(16) В случай че ИА "ЖА" прецени, че решение на компетентен орган на държава - членка на Европейския съюз, за спиране действието на свидетелство или удостоверение или забрана на локомотивен машинист за управление на влак по железопътната инфраструктура в съответната държава членка не е съобразено с разпоредбите на Директива 2007/59/ЕО, ИА "ЖА" информира Европейската комисия за своето становище.

(17) В случай на спор между ИА "ЖА" и компетентен орган на държава - членка на Европейския съюз, във връзка с решение за спиране действието на свидетелство или удостоверение или забрана на локомотивен машинист за управление на влак по железопътната инфраструктура в съответната държава членка, които не са съобразени с разпоредбите на Директива 2007/59/ЕО, ИА "ЖА" отправя въпроса за решаване в Комитета по чл. 32 от Директива 2007/59/ЕО.

(18) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" има право да продължи забраната за машинист да управлява влакове по железопътната инфраструктура на територията на Република България, докато въпросът бъде решен в съответствие с процедурата по ал. 17.

Допълнителни разпоредби

§ 1. (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) По смисъла на тази наредба:

1. "Системни нарушения" са налице, когато в едногодишен срок са извършени три или повече нарушения на Закона за железопътния транспорт или на актовете по прилагането му.

2. "Свидетелство за правоспособност" е всеки документ, издаден от ИА "ЖА" или компетентен орган на държава по чл. 29, ал. 1, от който е видно, че титулярят притежава задължителен обем от професионални компетенции, което дава право за заемане на длъжност по чл. 2, ал. 1.

3. "Свидетелство за професионална квалификация" е всеки документ, издаден от компетентен орган в Република България или в държава по чл. 29, ал. 1, от който е видно, че титулярят притежава съвкупност от професионални компетенции и необходимите за тяхното формиране знания и умения.

4. "Професионален стаж на кандидат за признаване на правоспособност" е времето, през което кандидатът е упражнявал законно съответна длъжност в държава по чл. 29, ал. 1.

5. "Стаж за приспособяване" е упражняване на съответна длъжност по чл. 2, ал. 1 под контрола на квалифициран специалист.

6. "Изпит за правоспособност" е проверка на професионалните познания на кандидат за придобиване на правоспособност или признаване на правоспособност с цел да се оцени способността му да заема съответна длъжност по чл. 2, ал. 1.

7. (нова - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) "Компетентен орган" е Изпълнителна агенция

"Железопътна администрация".

8. (нова - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) "Машинист" е правоспособно лице, което има право да управлява: локомотиви, маневрени локомотиви, работни влакове, возила за поддръжка или влакове за железопътен превоз на пътници и/или товари по безопасен начин.

9. (нова - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) "Железопътна система" е система по смисъла на § 1, т. 35 от допълнителните разпоредби на Закона за железопътния транспорт.

10. (нова - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) "Управител на железопътна инфраструктура" е лице по смисъла на § 1, т. 2 от допълнителните разпоредби на Закона за железопътния транспорт.

11. (нова - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) "Железопътен превозвач" е лице по смисъла на чл. 48, ал. 1 от Закона за железопътния транспорт.

12. (нова - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) "Технически спецификации за оперативна съвместимост (ТСОС)" са спецификациите по смисъла на § 1, т. 5 на допълнителните разпоредби на Наредба № 57 от 2004 г. за условията и съществените изисквания към железопътната инфраструктура и подвижния състав за постигане на оперативна съвместимост на националната железопътна система с трансевропейската железопътна система (ДВ, бр. 55 от 2004 г.).

13. (нова - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) "Удостоверение на машинист" е документ, в който е посочена железопътната инфраструктура, в рамките на която притежателят му има право да управлява влак и подвижния състав, който притежателят има право да управлява.

14. (нова - ДВ, бр. 102 от 2009 г.) "Обучаваща институция" е лице по чл. 8 от тази наредба.

Заклучителни разпоредби

§ 2. Документите за правоспособност за длъжностите по чл. 2, ал. 1, издадени преди влизане в сила на тази наредба, остават валидни и дават право на лицата, които ги притежават, да заемат длъжността, за която имат правоспособност.

§ 3. Наредбата се издава на основание чл. 39, ал. 1 ЗЖТ.

§ 4. Наредбата е съгласувана с министъра на образованието и науката.

Заклучителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 56 ОТ 2003 Г. ЗА ИЗИСКВАНИЯТА, УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОБУЧЕНИЕ НА КАНДИДАТИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТ ЗА ДЛЪЖНОСТИТЕ ОТ ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ И РЕДА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗПИТИТЕ НА ЛИЦАТА ОТ ПЕРСОНАЛА, ОТГОВОРЕН ЗА БЕЗОПАСНОСТТА НА ПРЕВОЗИТЕ (ОБН. - ДВ, БР. 94 ОТ 2005 Г.)

§ 15. Глава четвърта влиза в сила от 1 януари 2007 г.

Допълнителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 56 ОТ 2003 Г. ЗА ИЗИСКВАНИЯТА, УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОБУЧЕНИЕ НА КАНДИДАТИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ ИЛИ ПРИЗНАВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТ ЗА ДЛЪЖНОСТИТЕ ОТ ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ И РЕДА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗПИТИТЕ НА ЛИЦАТА ОТ ПЕРСОНАЛА, ОТГОВОРЕН ЗА БЕЗОПАСНОСТТА НА ПРЕВОЗИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 102 ОТ 2009 Г.)

§ 8. Наредбата транспонира изискванията на Директива 2007/59/ЕО за сертифициране на машинисти, управляващи локомотиви и влакове в рамките на железопътната система на Общността (ОВ, L 315 от 2007).

Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 56 ОТ 2003 Г. ЗА
ИЗИСКВАНИЯТА, УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОБУЧЕНИЕ НА КАНДИДАТИТЕ ЗА
ПРИДОБИВАНЕ ИЛИ ПРИЗНАВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТ ЗА ДЛЪЖНОСТИТЕ
ОТ ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ И РЕДА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИЗПИТИТЕ НА
ЛИЦАТА ОТ ПЕРСОНАЛА, ОТГОВОРЕН ЗА БЕЗОПАСНОСТТА НА ПРЕВОЗИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 102 ОТ 2009 Г.)

§ 9. Документите за правоспособност на локомотивните машинисти, издадени преди влизане в сила на тази наредба, остават валидни за железопътната инфраструктура на територията на Република България и се подменят в съответствие с изискванията на наредбата със свидетелство по чл. 36, ал. 1, т. 1 в срока по § 10, ал. 6.

§ 10. (1) Разпоредбите на § 5 относно създаването на регистрите, а именно: чл. 47, ал. 3 и 6, чл. 49, ал. 5, чл. 50, ал. 1, т. 6, чл. 53, 54, чл. 60, ал. 15, влизат в сила две години след датата на приемане от Европейската комисия на основните параметри на регистрите в съответствие с разпоредбите на чл. 22, § 4 от Директива 2007/59/ЕО.

(2) В периода до две години, считано от датата на приемане на основните параметри на регистрите, приети от Европейската комисия в съответствие с разпоредбите на чл. 22, параграф 4 от Директива 2007/59/ЕО, удостоверенията или свидетелствата на машинисти, управляващи влакове, извършващи гранични превози, каботажен превоз или превоз на товари в друга държава - членка на Европейския съюз, или машинисти, работещи на територията на най-малко две държави - членки на Европейския съюз, се издават в съответствие с разпоредбите по глава пета.

(3) В периода до две години, считано от датата на приемане на основните параметри на регистрите, приети от Европейската комисия в съответствие с разпоредбите на чл. 22, параграф 4 от Директива 2007/59/ЕО, машинисти, управляващи влакове, които извършват превози по ал. 2, както и тези, които не притежават свидетелства или удостоверения по смисъла на чл. 36, ал. 1, преминават задължително периодични проверки по чл. 47.

(4) След изтичането на две години от влизането в сила на разпоредбите на § 5 относно чл. 47, ал. 3 и 6, чл. 49, ал. 5, чл. 50, ал. 1, т. 6, чл. 53, 54 и чл. 60, ал. 15 на кандидатите за придобиване на правоспособност "локомотивен машинист" не се издава свидетелство за правоспособност по чл. 19, а правоспособността се удостоверява със свидетелство по чл. 36, ал. 1, т. 1, издадено по реда и в съответствие с изискванията по глава пета.

(5) Разпоредбата на чл. 43, ал. 1, т. 1 се прилага до изтичане на периода по ал. 4.

(6) В срок до седем години от датата на влизане в сила на разпоредбите на § 5 относно чл. 47, ал. 3 и 6, чл. 49, ал. 5, чл. 50, ал. 1, т. 6, чл. 53 и 54, чл. 60, ал. 15 локомотивните машинисти трябва да притежават свидетелство по чл. 36, ал. 1, т. 1 и удостоверения по чл. 36, ал. 1, т. 2.

(7) В случаите по ал. 6 органите, издаващи свидетелства или съответно удостоверения, вземат предвид вече придобитата от всеки машинист професионална компетентност така, че да не се поразят ненужни административни и финансови тежести.

(8) В случаите по ал. 6 органите, издаващи свидетелства или съответно удостоверения, имат право да включат в процедурите си по чл. 45, ал. 1 и чл. 46, ал. 1 за отделни групи от машинисти допълнителни изпити и/или обучение за получаването на свидетелства или удостоверения.

(9) Изпълнителна агенция "Железопътна администрация", железопътните превозвачи и управителите на железопътната инфраструктура изискват от машинистите, които не притежават свидетелства и удостоверения в съответствие по чл. 36, ал. 1, да преминават периодични проверки по чл. 47 в периода до изтичане на срока по ал. 6.

(10) Машинистите, придобили право на управление на влакове и локомотиви съгласно разпоредбите, действали до прилагането на разпоредбите на ал. 2 или 4, могат да продължат да упражняват своята професионална дейност въз основа на тези права и без да се прилагат разпоредбите на глава пета, до седем години от влизането в сила на разпоредбите на § 5 относно създаването на регистрите, а именно: чл. 47, ал. 3 и 6, чл. 49, ал. 5, чл. 50, ал. 1, т. 6, чл. 53 и 54, чл. 60, ал. 15.

Приложение към № 1 чл. 19, ал. 2

(Предишно Приложение към чл. 19, ал. 2, изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.)

СВИДЕТЕЛСТВО ЗА ПРАВОСПОСОБНОСТ

лице

Министерство на транспорта и стабилността
Изпълнителна агенция "Железопътна администрация"

Свидетелство
за правоспособност
№

на

ЕГН

придобита правоспособност за:

снимка за:
лична
карта,
паспорт

гръб

Обучаваща институция:

Проведено обучение от до

Протокол № от 20 г.

Излиза се на основание чл. 7, т. 4 от Закона за железопътния транспорт

Печат: Изпълнителен директор:

Приложение 2 към чл. 35, ал. 2

(Ново - ДВ, бр. 94 от 2005 г.)

СВИДЕТЕЛСТВО ЗА ПРИЗНАВАНЕ
НА ПРАВОСПОСОБНОСТ

герб
на РБ

Министерство на транспорта
Изпълнителна агенция
"Железопътна администрация"

снимка
цветна

Свидетелство
за признаване на правоспособност
№

на

(име, презиме, фамилия по
документ за самоличност)

лични данни

призната правоспособност за:

.....

Издадено на 20 г.

гръб

Обучаваща институция/ Държава

.....

Проведено обучение от до

.....

Документ за правоспособност

.....

Забележки:

.....

Издава се на основание чл. 7, т. 4 във връзка с чл. 39,
ал. 1 от Закона за железопътния транспорт.

Печат: Изпълнителен директор:

Приложение № 3 към чл. 36, ал. 2

(Ново - ДВ, бр. 102 от 2009 г.)

ОБРАЗЕЦ НА СВИДЕТЕЛСТВО НА МАШИНИСТ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
ЛОКОМОТИВ

Физическите характеристики на свидетелството за локомотивен машинист следва да съответстват на ISO стандарти 7810 и 7816 - 1.

Картата следва да бъде изработена от поликарбонат.

Методите за проверка на характеристиките на свидетелствата за управление с оглед гарантиране на спазването на международните стандарти следва да отговарят на ISO стандарт 10373.

Лицевата страна на свидетелството съдържа следната информация:

а) думите "Свидетелство за управление на локомотив", изписано с големи букви на български език;

б) името "Република България";

в) отличителния знак на Република България "BG", изписан в син правоъгълник и

ограден от 12 жълти звезди;

г) информацията, специфична за издаването свидетелство, трябва да бъде номерирана, както следва:

1. фамилия(и) на притежателя: фамилията съответства на тази, която е посочена на личната карта или други признати документи, доказващи самоличността;

2. име (имена) на притежателя: името съответства на това, което е посочено на личната карта или други признати документи, доказващи самоличността;

3. дата и място на раждане на притежателя;

4а. дата на издаване на свидетелството;

4б. дата на валидност (изтичане) на свидетелството;

4в. име на издаващата институция;

4г. референтен номер на машиниста, получен от работодателя (незадължителен);

5. номерът на свидетелството, даващ достъп до данни от националния регистър;

6. снимка на притежателя;

7. подпис на притежателя;

8. постоянен или настоящ адрес;

д) думите "Образец на Европейските общности", изписани на български език, и думите "Свидетелство за управление на локомотив", изписани на другите езици на Общността, отпечатани в жълто като фон на свидетелството;

е) референтни цветове:

- синьо: рефлексно синьо по цветовата палитра "Пантон" (Pantone);

- жълто: жълто по цветовата палитра "Пантон" (Pantone);

ж) допълнителна информация или медицински ограничения, изразени чрез кодови означения.

Приложение № 4 към чл. 36, ал. 2

(Ново - ДВ, бр. 102 от 2009 г.)

ОБРАЗЕЦ НА УДОСТОВЕРЕНИЕ НА МАШИНИСТ

Удостоверението на машиниста съдържа:

а) фамилно име на притежателя;

б) друго(и) име(на) на притежателя;

в) дата и място на раждане на притежателя;

г) - дата на издаване на удостоверението;

- дата на изтичане на срока на валидност на удостоверението;

- наименование на издаващия орган;

- референтен номер на машиниста, даден от работодателя;

д) номер на свидетелството, който дава достъп до данните в съответния регистър;

е) снимка на притежателя;

ж) подпис на притежателя;

з) постоянен или настоящ адрес;

и) наименование и адрес на управление на железопътния превозвач или управителя на железопътната инфраструктура, за която машинистът има право да управлява влак;

й) категорията, в която на притежателя е разрешено да управлява влак;

к) вида или видовете подвижен състав, които притежателят има право да управлява;

л) инфраструктурите, в рамките на които притежателят има право да управлява влак;

- м) друга допълнителна информация или ограничения;
- н) езикови умения.

Приложение № 5 към чл. 43, т. 3

(Ново - ДВ, бр. 102 от 2009 г.)

ОБЩИ ПРОФЕСИОНАЛНИ ПОЗНАНИЯ И ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ОБУЧЕНИЕТО НА ЛОКОМОТИВНИ МАШИНИСТИ

Общото обучение има следните цели:

- придобиване на знания и умения, свързани с железопътните технологии, включително принципите на безопасност и принципите, залегнали в правилата за експлоатация;
- придобиване на знания и умения, свързани с рисковете при експлоатацията на железниците, и различните средства, които да бъдат използвани за справяне с тях;
- овладяване на знания и умения, свързани с ръководните принципи на един или повече режими на експлоатация на железниците;
- овладяване на знания и умения, свързани с влаковете, техния състав и техническите изисквания за теглителни единици, пътническите и товарните вагони и другия подвижен състав.

Машинистите следва да могат да:

- разбират специфичните изисквания за упражняване на професията локомотивен машинист, нейната значимост и професионалните и личните изисквания към тях;
- прилагат правилата за безопасност на персонала;
- разпознават подвижния състав;
- познават и да прилагат точно методите на експлоатационна работа;
- определят справочните документи и тези за съоръженията (процедурен наръчник и наръчник на линиите, както е определено в ТСОС "Операции", наръчник на машиниста, наръчник за аварии и др.);
- усвояват поведение, съвместимо с ключовите за безопасността отговорности;
- идентифицират процедурите, приложими при произшествия с хора;
- различават опасностите, свързани с експлоатацията на железниците като цяло;
- познават ръководните принципи на безопасността на движение;
- прилагат основните принципи на технологията при експлоатация на електрически системи и апарати.

Приложение № 6 към чл. 44, ал. 1, т. 1

(Ново - ДВ, бр. 102 от 2009 г.)

ПРОФЕСИОНАЛНИ ПОЗНАНИЯ ЗА ПОДВИЖНИЯ СЪСТАВ

След завършване на специално обучение за подвижния състав машинистите трябва да могат да изпълняват следните задачи:

1. Преди заминаване на влак машинистите трябва да могат да:

- събират документите и необходимото оборудване;
- проверяват мощността на теглителната единица;
- проверяват информацията, въведена в документите на борда на теглителната единица;
- гарантират, извършвайки посочените проверки и тестове, че теглителната единица е в състояние да произведе необходимата теглителна сила и че оборудването за безопасност

функционира;

- проверяват наличието и изправността на предписаното оборудване за защита и безопасност при предаването на локомотива или в началото на пътуването;
- извършват рутинни дейности за профилактична поддръжка.

2. Познания за подвижния състав:

а) за да управлява локомотива, машинистът трябва да познава всички контролни механизми и индикаторни табла, с които разполага, по-конкретно онези, които се отнасят до:

- локомотивната тяга;
- спирачната система;
- елементите, свързани с безопасността на движението;

б) за да открива и намира аномалии в подвижния състав, да ги докладва и да определя какво е необходимо, за да бъдат отстранени, а в някои случаи, за да предприеме действия, машинистът трябва да е запознат със:

- механичните структури;
- оборудването за окачване и прикачване;
- ходовия механизъм;
- оборудването за безопасност;
- резервоарите за гориво, горивната система, оборудването за изхвърляне на отработени газове;

- смисъла на означенията от вътрешната и външната страна на подвижния състав, по-специално символите, използвани при превоз на опасни стоки;

- системите за регистрация на пътувания;
- електрическите и пневматичните системи;
- натрупването на електричество и високоволтовите системи;
- оборудването за връзка (радиовръзка на влака и др.);
- уреждането на пътуванията;
- съставните части на подвижния състав, тяхното предназначение и приспособленията,

характерни за превозваните товари, по-специално системата за спиране на влака чрез отваряне на въздухопровода на пневматичната спирачна система;

- спирачната система;
- специфичните части на теглителните единици;
- двигателите и трансмисиите за движението на локомотива и влака.

3. Проверка на спирачките.

Машинистите трябва да могат:

- да проверяват и изчисляват преди потеглянето дали спирачната сила на влака съответства на спирачната сила, която се изисква за линията, посочена в документите на превозното средство;

- да проверяват изправността на различните компоненти на спирачната система на теглителната единица и на влака, ако е необходимо, преди потеглянето, при привеждането в движение и по време на движение.

4. Режим на експлоатация и максимална скорост на влака във връзка с характеристиките на линията.

Машинистите трябва да могат:

- да вземат предвид информацията, предоставена им преди потеглянето;
- да определят вида движение и пределната скорост на влака на базата на променливи, като ограничения на скоростта;
- метеорологични условия или промени в сигнализацията.

5. Управление на влака по начин, който не уврежда съоръженията или превозните средства.

Машинистите трябва да могат да:

- използват всички налични контролни системи в съответствие с приложимите правила;
- привеждат влака в движение, вземайки предвид сцеплението и ограниченията на мощността;
- използват спирачките за намаляване на скоростта и спиране, вземайки предвид подвижния състав и съоръженията.

6. Аномалии.

Машинистите трябва:

- да могат да следят за евентуални необичайни признаци в поведението на влака;
- да могат да проверяват влака и да откриват признаци на аномалии, да ги различават едни от други, да реагират адекватно на относителната им значимост и да се опитват да ги отстранят, като винаги отдават предимство на безопасността на железопътния трафик и хората;
- да познават наличните средства за защита и връзка.

7. Експлоатационни инциденти и произшествия, пожари и произшествия с хора.

Машинистите трябва:

- да могат да предприемат действия и да потърсят помощ в случай на произшествие с хора, възникнало във влака;
- да са запознати с правилата за превоз на опасни товари и да са запознати с придружаващите ги документи;
- да познават процедурите за евакуация на влака в случай на авария.

8. Условия за продължаване на пътуването след произшествие, свързано с подвижния състав.

След възникването на произшествие машинистите следва да могат да преценят дали превозното средство може да продължи да се движи и при какви условия, за да могат да информират съответните служби за тези условия възможно най-скоро.

Машинистите следва да могат да определят дали е необходима експертна оценка, преди влакът да може да продължи.

9. Осигуряване на влака против самопридвижване.

Машинистите следва да могат да предприемат мерки, гарантиращи, че влакът или части от него няма да потеглят или да се задвижат неочаквано, дори и при най-трудните условия.

Освен това машинистите следва да са запознати с мерките, чрез които могат да спрат влак или части от него, ако той е потеглил или се е задвижил неочаквано.

Приложение № 7 към чл. 44, ал. 1, т. 2

(Ново - ДВ, бр. 102 от 2009 г.)

ПРОФЕСИОНАЛНИ ПОЗНАНИЯ ЗА ЖЕЛЕЗОПЪТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА

1. Проверка на спирачките.

Машинистите трябва да могат да проверяват и изчисляват преди потеглянето дали наличната спирачна маса на влака съответства на необходимата спирачна маса, която се изисква за съответния обслужван влак, посочена в съответния влаков документ.

2. Вид експлоатация и максимална скорост на влака в съответствие с характеристиките на линията.

Машинистите трябва да могат:

- да вземат предвид предоставената им информация, като например ограничения на скоростта или промени в сигнализацията;
- да определят вида движение и пределната скорост на влака на базата на

характеристиките на линията.

3. Познаване на линията.

Машинистите трябва да могат да предвиждат проблемите и да реагират адекватно по отношение на безопасността и другите показатели, като например точност и икономичност. Ето защо те следва да притежават подробни познания за железопътните линии и съоръжения по маршрута си и за другите уговорени алтернативни маршрути.

От значение са следните аспекти:

- експлоатационни условия (смяна на коловоз, еднопосочно движение и др.);
- извършване на проверка на маршрута и справка със съответните документи;
- определяне на коловози, които могат да бъдат използвани за определен вид движение;
- приложими правила за движение и показания на сигналната система;
- експлоатационен режим;
- система за осигуряване на движението на влаковете и свързаните с нея разпоредби;
- наименования на гарите, както и разположение и разстояние на видимост на гарите и сигналите, за да адаптират управлението спрямо това;
- сигнализация за преход между различни системи за експлоатация или енергийно захранване;
- ограничения на скоростта за различните категории управлявани влакове;
- топографски профили;
- специални условия за работа със спирачките, например по линии със стръмен наклон;
- специфични експлоатационни характеристики: особени сигнали, знаци, условия за потегляне и др.

4. Разпоредби за безопасност.

Машинистите трябва да могат да:

- привеждат влака в движение само тогава, когато са изпълнени всички предписани условия (разписание, нареждане или сигнал за потегляне, подаване на сигнали, ако е необходимо, и др.);
- наблюдават сигналите, разположени покрай релсовия път и в кабината на локомотива, да ги тълкуват незабавно и безпогрешно и да действат според показанията им;
- управляват влака безопасно в съответствие с различните експлоатационни режими: да познават и да спазват временни ограничения на скоростта, движение с вагоните напред, даване на сигнали за опасност, превключване между режими, движение в криви, преминаване през участъци, в които се извършват строителни работи, и др.;
- съблюдают предвидените в разписанието и допълнителните спирания и ако е необходимо, да извършват допълнителни операции за пътниците по време на тези спирания, например отваряне и затваряне на вратите.

5. Управление на влака.

Машинистите трябва да могат да:

- определят местоположението на влака по линията във всеки един момент;
- използват спирачките за намаляване на скоростта и спиране, вземайки предвид подвижния състав и спирачните му съоръжения;
- съобразяват движението на влака с разписанието и с евентуално издадени заповеди за пестене на енергия, вземайки предвид характеристиките на теглителната единица, влака, линията и околната среда.

6. Аномалии.

Машинистите трябва да могат да:

- обръщат внимание, доколкото го позволява управлението на влака, на необичайни явления в железопътната инфраструктура и околната среда: сигнали, коловози, енергийно захранване, железопътни прелези, зона около железопътната линия, друг трафик;

- определят разстоянието до ясно видими препятствия;
- информират незабавно управителя на железопътната инфраструктура за мястото и характера на наблюдаваните аномалии, като се уверят, че информацията е била разбрана;
- вземайки предвид железопътната инфраструктура, да осигурят или да вземат мерки, за да осигурят безопасността на движението и на хората, когато това е необходимо.

7. Инциденти и произшествия при експлоатация, пожари и произшествия с хора.

Машинистите трябва да могат да:

- предприемат действия за осигуряване против самопридвижване и охрана на влака и да потърсят помощ в случай на произшествие с хора;
- определят къде да спрат влака в случай на пожар и да улеснят евакуацията на пътниците, ако е необходимо;
- незабавно да предоставят полезна информация за пожара, ако същият не може да бъде овладян единствено от действията на машиниста и превозната бригада (когато има такава);
- информират управителя на железопътната инфраструктура за тези обстоятелства възможно най-скоро;
- преценяват дали железопътната инфраструктура позволява превозното средство да продължи да се движи и при какви условия.

Приложение № 8 към чл. 44, ал. 3

(Ново - ДВ, бр. 102 от 2009 г.)

ЕЗИКОВИ ТЕСТОВЕ

Машинистите, на които се налага да комуникират със служители от предприятието, управляващо железопътната инфраструктура по въпроси на безопасността, трябва да притежават езикови умения на езика на страната, в която се намира съответната железопътна инфраструктура. Езиковите им умения следва да бъдат такива, че да могат да комуникират активно и ефективно в рутинни, неблагоприятни и аварийни ситуации.

Те трябва да могат да използват съобщенията и методите за връзка, посочени в съответната ТСОС. Машинистите трябва да могат да комуникират на ниво 3 съгласно таблицата по-долу.

ЕЗИКОВО И КОМУНИКАЦИОННО НИВО

Говоримото владеене на езика се разделя на следните пет нива:

Ниво	Описание
5	- може да адаптира начина, по който говори, спрямо всякакви събеседници; - може да изказва мнение; - може да преговаря; - може да убеждава; - може да дава съвети.
4	- може да се справя с напълно непредвидени ситуации; - може да прави предположения; - може да изразява аргументирано становище.
3	- може да се справя в практически ситуации, в които има елемент на непредвиденост; - може да описва ситуации; - може да води обикновен разговор.
2	- може да се справя в прости практически ситуации; - може да задава въпроси;

	- може да отговаря на въпроси.
1	- може да говори със запаметени изречения.

Приложение № 9 към чл. 47, ал. 4

(Ново - ДВ, бр. 102 от 2009 г.)

ПЕРИОДИЧНОСТ НА ИЗПИТИТЕ

Минималната честота на периодичните проверки на локомотивните машинисти, притежаващи свидетелство и удостоверение по чл. 36, ал. 1, е следната:

а) езикови познания (само за лица, на които езикът не е роден): на всеки три години или при прекъсване управлението на влакове по съответната железопътна инфраструктура, продължило повече от една година;

б) познания за железопътната инфраструктура (включително познания за маршрута и правилата за експлоатация): на всеки три години или при прекъсване управлението на влакове по съответния маршрут, продължило повече от една година;

в) познания за подвижния състав: на всеки 3 години.